

Var far än var och höll skola, kom han alltid hem på lördagskvällen. Många gånger hade han två till tre mil väglöst land att gå. Jag minns, att han alltid var genomblöt av svett då han kom hem.

Mor fick vara ytterst sparsam för att klara familjen, sex personer, på fars lön, som var 400 kr, samt vedbrand och kofoder. När han började hade han endast 200 kr i lön men fick så småningom påökt. Men det gick givetvis icke att klara sig enbart på lönen. När pappa fick bosätta sig här på platsen, skaffade han sig en ko, som han fick ha i ett stall. Under somrarna fick far och mor och vi barn försöka skaffa foder åt kon. Han slog på myrarna och på alla öppna platser i skogen runt om samhället. Till sist hade vi tre kor, och då blev det genast bättre för oss. De äldre barnen fick tidigt fara ut och försörja sig själva.

Far var oerhört arbetsam. Aldrig var han sysslolös. Bl.a. band han böcker på lediga stunder. --- Mina Edman visar upp en bibel, som hennes far bundit i helt skinnband och guldsnitt. Ett verkligt förmämligt arbete.- Dessutom gjorde han alla möbler, som vi behövde. På helgerna spelade han i kyrkan. Han var mycket musikalisk och skaffade sig en orgel från Fredrika, vilken han ställde upp i kyrkan. Men då småpojarna inte kunde låta bli tennpiporna, måste han ta orgeln från kyrkan. Efter fars död såldes orgeln på auktion. Den löstes in av en man från Latikberg.”

Den 7 augusti 1886 dog Edman 59 år 9 månader och 9 dagar gammal. Han nådde således ingen hög ålder, vilket knappast är att undra på som han fick slita både till kropp och själ. De kalla och urusla skollokaler och bostäderna gjorde givetvis sitt. Men icke nog därmed. Skolan och läraren betraktades av många både bland allmogen och förtroendemännen som mer eller mindre onyttigt påfund av statsmakterna. Det oerhört krävande skolarbetet måste därför ha känts dubbelt så tungt, då han såg att hans arbete icke uppskattades. Edmans lärjungar berättar, att han var sträng mot de olydiga och uppstudsiga eleverna men snäll och god mot de lydiga och flitiga.

Bilden av Vilhelmina förste lärare skulle icke bli fullständig, om man icke tar med de motigheter han mötte från församlingen. Att det fanns viss ovilja mot skolan kan vi väl utläsa ur protokollen där skolfrågan behandlades på 1840-talet. Många ansåg, att hemmen kunde meddela den undervisning, barnen behövde. Det var ju, som vi sett, en vida utbredd åsikt i vårt land. Men av protokollen från 1860- och 70-talen ser det ut som Edman fick ringa eller inget stöd av skolrådet och dess ordförande. Visserligen blev Edman den 6 oktober 1862 vald att tillsammans med några andra personer granska förmyndarredogörelserna inom kommunen, men det var så vitt vi vet, det enda förtroendeuppdraget han erhöll.

Vi har redan sett, den minst sagt egendomliga parentes till protokollet av den 2 okt. 1864, och hur han i löneavseende blev orättvist behandlad, när den andre läraren tillsattes år 1869. I flera protokoll görs hårda angrepp på Edman. Han t.o.m. uppmanas att begära pension. Av protokollen att döma ser det ut som om Edman i allt får stå tillbaka för den nye läraren. Så kan vi nämna att den 18 sep. 1875 bestämde skolrådet, Att Edman skall börja läsningen den 21 sep, men Sundqvist den 27 september. Orsakerna till de olika lästiderna anges icke.

Bland de grävsta angreppen på Edman finner vi skolrådets protokoll av den 18 sep. 1875, där § 2 har följande lydelse:

”Då till ordförandes kännedom kommit att Skolläraren Edman har för sed att icke allenast i skolan utan även utom densamma öfva Svordomar och eder såsom när barn i skolan hosta vid åtskilliga andra tillfällen och då bruka handgriplig aga, så emedan Skolans Inspektor